

Munkatársak: Füzesi András, Hetesi Szilvia, Szenthe Gergely és az ELTE Régészettudományi Intézet hallgatói.

SEBŐK KATALIN – SZABÓ GÁBOR

195. Hajdúnánás, Murvai-dűlő

(Hajdú-Bihar megye) Kö

A 46. sz. lelőhely az M3 autópálya Görbeháza és Nyíregyháza között épülő szakaszának 206+160 és a 206+280 km-szelvényei között helyezkedik el, egy ovális alakú, viszonylag kis alapterületű magaslaton. A mocsaras, belvizes terület övezte dombnak kb. 1/3-át érintette a nyomvonal. A feltárt 6200 m² felületen egy 13–14. századi kis település 3 félig földbe mélyített házát, 8 gödrét, 8 árokaszából álló két nagy alapterületű karámrendszerét, két külső kemencéjét és egy kútját tártuk fel.

Az egyik házban elhamvadt gerendatöredékek, beszakadt boltozatú, tűzterében ép edényeket megőrző kemence utalt a település életében bekövetkezett pusztulásra. A ház betöltésében gazdag kerámiaanyag, számos vastárgy (pl. ládavasálás, kulcs, kés, szögek, balta) és két összeégett őrlőkő került elő. A másik két épületben nem észleltük hasonló pusztulás nyomait.

A házak körül futó karámrendszerek egyik árkában egy jó állapotban megőrződött, kerek markolatgombos kardot, egy másik árokaszakasz betöltésében pedig két sarlót találtunk. Nem messze a kard előkerülési helyétől egy, a humuszolás által megbolygatott, vaseszközökből álló leletegyüttes került elő. A depó egyetlen eredeti helyén maradt darabja egy ekepapucs volt, de sikerült megtalálnunk az ide tartozó többi tárgyat is: egy baltát, egy kardpenge töredékét, egy fűrészlapot és még egy jó megtartású ekepapucst.

Munkatársak: Füzesi András és az ELTE Régészettudományi Intézet hallgatói.

SZABÓ GÁBOR

196. Hatvan, Kisgombos

(Heves megye) Pa, B, LT, Sza, N, Kö

2005. március 1. és december 31. között több részletben terepbejárást végeztünk a Zagyva-völgy K-i oldalán. Kisgomboson négy lelőhelyet regisztráltunk.

Kisgombos: A Zagyva-völgy K-i oldalán a teraszos dombtetőt Ny-on a Heréd felé vezető műút, É-on egy mély vízmosás határolja, ahol nagy kiterjedésű bronzkori telep nyomait észleltük (1. lh.). A felszínen túlnyomórészt a hatvani kultúra, kisebb mennyiségben középkori kerámiát találtunk. A dombtető enyhe lejtőjén fehér patinás kovaleleteket gyűjtöttünk, melyek nyersanyaga limnikus kovakőzet.

A Zagyva-völgy K-i oldalán az enyhén lejtős részt Ny-on a Herédre vezető műút és egy betonút határolja (2. lh.). Óskori, késő kelta és középkori kerámiát, továbbá kovaleleteket (magkő, penge, szilánkok, gyártási hulladékok) gyűjtöttünk.

A Zagyva bal partján az ártérből kiemelkedő kis magaslat D és K felé lejtett. A magaslat tetején és lejtőkön regisztráltuk a 4. sz. lelőhelyet, melyet késő bronzkori, kelta, szarmata, népvándorlás kori és középkori kerámia, kovaszilánkok és patics jelzett.

Gombos-dűlő: A Zagyva-völgy K-i oldalán egy mély völgy mentén álló teraszos domb déli lejtőjéről feltehetően paleolit kori megmunkált kavicsot valamint kovaszilánkot és nyersanyagdarabot találtunk (3. lh.).

A leletanyag a Dobó István Vármúzeumba került. Konzulens: dr. Ringer Árpád.

Munkatársak: Gutay Mónika régészhallgató, Kerékyártó Gyula.

DOMBORÓCZKI LÁSZLÓ

197. Hegykő határa

(Győr-Moson-Sopron megye) B, LT, Ró, Á, Kk

2005. május 20-án és 24-én örökségvédelmi hatástanulmány készítéséhez terepbejárást végeztünk a település kijelölt fejlesztési területein.

Alsó- és Felső-sziget: A falu ÉK-i határában levő táblában, a Széplak–Sarródi-csatorna két párhuzamos ága közötti területen csak késő középkori leletanyagra bukkantunk. Egy kb. 50 m széles vetett kiskertet tudunk csak átvizsgálni, a Téglástó felé vezető út melletti, római leleteiről ismert tábla elfedettsége miatt nem volt bejárható. (Hrsz.: 045/43b)

Kertészet, Konyha alja: A falu Ny-i szélén az egykori Kertésztől D-re eső szántó területén a már ismert késő bronzkori lelőhely folytatódik. A terület É-i felében rendkívül intenzíven jelentkezett a bronzkori, illetve kisebb mennyiségben a késő középkori leletanyag egy enyhe kiemelkedésen. Ezt a részt egy kb. 150–200 m széles mélyedés választja el a tőle D-re levő, környezetéből erőteljesen kiemelkedő dombháttól. A mélyedésben és dombhát É-i oldalán már a késő középkori leletanyag dominált, a leletsűrűség itt kicsi volt. A domb tetején a föld minősége is megváltozott: homokos, folyami kavicssal és egyéb kövekkel sűrűn borított, amely körülmény megnehezítette a leletek találását is, de nagy valószínűség szerint a középkori lelőhely nem húzódott fel a domb tetejére. A domb É-i lejtőjéről egy kovapattinték is előkerült.

Valószínűleg a bronzkori lelőhelyhez sorolható még a fertődi úttól É-ra fekvő, 1930-ra már elbányászott Szent Mihály-domb területe (Téglavető bányája) őskori csontvázas temetővel és telepnyomokkal. Az út túlsó (déli) oldalán is került elő egy csontvázas sír 1954-ben Kertész Géza telkén (1960 Nováki Gyula adatgyűjtése). A lelőhely K-i határában húzódó csatorna ásásakor a Jókai utca mögötti részről bronzkori urnatemető és telepnyom vált ismertté (1970 Tomka Péter adatgyűjtése). A lelőhely Ny-i határának meghatározása a kempingtől és a fürdőtől D-re eső terület elfedettsége miatt nem volt lehetséges. (Hrsz.: 046/6, 047/10, 047/9, 047/14, 047/13, 803/6, 08/70, 08/71, 08/37–42, 08/68, 08/48–50, 202/4, 010/12–21, 010/26–34, 02/59)